

**Classe des Sciences humaines
Klasse voor Menswetenschappen**

07.II.2023

Confucianistische sprokkelingen in het postmoderne Japan

door

Willy VANDE WALLE¹

TREFWOORDEN. — Confucianisme; Japan; Samenleving; *Wa* (harmonie); Culturele identiteit.

SAMENVATTING. — Het confucianisme is van Chinese oorsprong, maar heeft eveneens een diepgaande invloed uitgeoefend op de landen in de omgeving. In Noord-Korea en Zuid-Korea is het ook nu nog een van de hoekstenen van het identitaire discours. In het hedendaagse Japan zijn expliciete verwijzingen naar Confucius en confucianisme schaars geworden. Het wordt als een van de bronnen van de Japanse cultuur beschouwd, als een erfenis, een traditie, geen levende ideologie. Wel verwijst men tegenwoordig nog regelmatig naar waarden die met dat confucianisme geassocieerd kunnen worden, of eruit voortspuiten. Tot aan de Tweede Wereldoorlog maakte het autoritaire en paternalistische staatsbestel wel expliciet gebruik van een confucianistisch discours. Terwijl, zeker sedert de jaren 1980 China steeds uitdrukkelijker een identitair discours met verwijzingen naar Confucius is gaan voeren, is Japan verder van zijn leer vervreemd. Niettemin blijven de Japanners de Confuciaanse waarde *wa* (harmonie) als centraal in hun visie op de samenleving beschouwen, zoals blijkt uit de nieuwste kalenderperiode *Reiwa* (voortreffelijke harmonie).

KEYWORDS. — Confucianism; Japan; Society; *Wa* (Harmony); Cultural Identity.

SUMMARY. — *Confucian Gleanings in Postmodern Japan*. — Confucianism is of Chinese origin, but it has exerted an equally profound influence on surrounding countries. In North and South Korea it is still one of the cornerstones of both states' identity discourse today. In contemporary Japan, explicit references to Confucius and Confucianism have become diluted. Although considered one of the sources of Japanese culture, it is a legacy, a tradition, not a living ideology. Nevertheless, people still regularly appeal to values that may be associated with Confucianism, or derive from it. Until World War II the authoritarian and paternalistic state system made explicit use of a Confucian discourse. While, especially since the 1980s, China has increasingly adopted an identity discourse that appeals to Confucius, Japan has further grown estranged from an explicit reference to his teachings. Nevertheless, the Confucian value of *wa* (harmony) continues to be seen by the Japanese as central to their societal organization, as evidenced by the latest calendar period *Reiwa* (exquisite harmony).

---

¹ Onderzoeksgroep Japanse Studies, KULeuven (willy.vandewalle@kuleuven.be)